

ЧУДОМИР КЪМ ГРАДА

chitanka.info

Като застаря и не можеше вече да язди, хаджи Дончо продаде сивия си кон и си купи черен. Купи си и каруца и почна, както и по-рано, да ходи всеки вторник на пазар.

За да идеш от Голо бърдо до града, трябва да минеш през две села: Баните и Черняга. На пет-шест километра от града пък има ханче. И на отиване, и на връщане хаджи Дончо се спираше да се почерпи на двете кръчми в Баните. В Черняга спираше пред дюкяна на стария си приятел хаджи Илия, оттам — на ханчето и накрай града вече до манастира, като напояваше коня на голямата чешма и му сръбваша още по една с Петка Дявола, чак тогава отсядаше на Михалакевия хан. Понеже и дъжд да вали, и град да пере, хаджията редовно си ходеше в града и се спираше по кръчмите из пътя, конят му беше добил вече навик, та и тръс да го караш, и галоп да бяга, стигне ли до кръчма, забие като коза предни крака в земята и спира. И догде не излезе кръчмарят с поднос, догде не сръбнат нещо тия, що са в каруцата, да го пребиеш, не тръгва! Сръбнат ли си, не чака и да го поканиш, а свие уши и хуква сам.

Колко пъти хаджийката му се е карала, когато пътува с него:

— А бре ами в село нали пихте на тръгване? Павурът — и той е пълен в пояса ти. Прескочи поне един дюкян веднъж да не пиеш! Да ти се не види плюсканицата и намярата!

— Не може! Не бива! Тия хора са отворили дюкяни альш-вериш да правят, а не мишки да развъждат — убеждаваше я той. — Ако аз не поръчам, ако други се не почерпят, от какво ще живеят хората? Дюкян е то, не е върбова сянка! Минеш ли край него, отбий се, та и в твоя да се отбият! Тъй знам аз!

Не щеш ли, един ден през есента Гунка, на Пеня писаря булката, яла сливи, види се, през деня и заохка, завайка, записвива се от корем — бре, ще мре млада-младина! Разтичаха се женоря, повикаха баба Кукуданка да ѝ прибае за уроки, разтри я жената по челото, чете ѝ, прозява се, даде ѝ светена вода да пие — не минава и не минава. Извикаха и дяда Чакъра от нивата чак, пъпа ѝ да извие. Дойде човекът, разтрива я, намества го, тури му и паничка отгоре, превърза я, а тя пици, та пици! Бре, ами сега! Замая се свекървата какво да прави: па стана, че отиде с по-малкия си син, Радко, който наскоро се бе завърнал от военна служба, при хаджи Донча, да му се примолят, дано

им даде каруцата, да я закарат в града на доктор. Хаджи Дончо се понамръщил малко, понамръщил, па рекъл:

— То, бабо Дено, жена, пушка и кон се не дават на чужди хора, но щом е за болен човек, да ви я дам. Само че кой ще я кара?

— Аз — обадил се Радко! — Аз ще я карам, дядо хаджи, не бой се!

— Добре — рекъл хаджията, — добре! Юнак си ти, но си малко палав. Давам ти коня, ама с пръст няма да го бутнеш! Чу ли? Спре ли се нейде, ще почакаш, сам дорде тръгне. Тъй е научен хайванинът и тъй ще го караш, ако искаш навреме да стигнеш и работа да свършиш. Той си знае и пътя, и вървежа. Не го закачай!

Изкараха каруцата из сушината, постлаха я с много сено, донесоха и черги. Качи се булката, метна се и Радко и тръгнаха. Той отпред държи поводите, а тя, легнала отзад, пъшка и се гърчи като ремък в огън. Прецапаха реката, минаха Бонин дол и се отпавиха по шосето за Баните. Щом стигнаха до Дращовия дюкян, и конят спря. Като спря, Найден Дращът си подаде големите мустаци из прозорчето до тезгяха и извика:

— Иде! — и след малко довтаса с поднос и две ракии на него.

Радко дърпа поводите, тросва се на коня, а той сякаш оглушал и с двете — не мърда!

— Не гълчи добичето, момче! Не го закачай — дума Дращът, — ами му опънете по една ракийца и той сам ще потегли. Хаджи Дончовият трен е това! Разписанието му е такова.

Дига рамене Радко, попогледва буля си, поема чашките, лисва едната в гърлото, а другата подава на нея.

— Сръбни си, сръбни, писарке — дума пак Дращът, — то ракийцата е позволително нящо и хем ще ти поолекне, хем конят ще тръгне! На, аз като му сръбвам с постоянство, ни корем ме боли, ни нищо!

Гунка изпъшка, присви очи и изпи ракията. Найден Дращът прибра чашите, дигна ръка за добър път и догде обърне гръб — конят тръгна.

Накрай село пред Пиперовия дюкян пак спря и Лальо Пиперов — куцук-куцук — се примъдри пред каруцата с две ракии.

— Е, бульо, то се е видяло, че ще се пие днес, ами дръпни му още едничка, та да видим; че я виж слънцето къде се е изкачило!

Сръбнаха му още по една и конят хукна тръс надолу към града. Търчи и не дава с пръст да го побутнеш. В Черняга хаджи Илия, като забелязал още отдалече каруцата, мушна се в дюкяна и догде пристигнат, посрещнал ги с подноса отвън.

Като му сръбнаха и там по една и потеглиха пак, Гунка се протегна, поотви се, надигна се да седне и продума:

— Е, драгинко... Я какво ми се постоопли на корема и нещо ми поолекна!...

— Ще ти олекне я! Нали съм ти казал и други път, че ракията помага на болен корем! А пък ти и на мене, и на батя не даваш да си сръбнем, кога ни записвива!

— Не давам я! Не давам, че вас по три пъти на ден ви присвива — ухили се Гунка и белите ѝ зъби лъснаха.

Когато бяха отминали вече и ханчето, където пиха още по една, Гунка беше вече отметнала завивките до кръста и слънцето надничаше в разкопчаната ѝ от горещината пазва. Тънка руменина беше полазила по белите ѝ страни и каруцата леко подрусваше младото ѝ тяло върху дебелия пласт сено.

— Бульо — рече ѝ Радко, като изви черни очи през рамо, — както си се зачервила, да те види докторът, ще ни се смее!

— Ами, чунким ще ходим при доктор! Нищо ми няма вече! Стоплих се и ми е леко, леко... Само главата ми е малко замаяна, ама нищо. Здрава съм! — И като проточи заголен крак, бутна го по кръста и добави:

— Хайде да се върнем!

— Да се върнем, ама тук пътят е тесен и не можем обърна колата. Пък и пустият му кон!... Нека минем моста и татък до корията пътят се раздвоява, та там ще се опитам да я обърнем.

Като стигнаха до кръстопътя, Радко дръпна юздите да спре коня, но той, като предвкусваше близостта на манастирската чешма, сви уши, наведе глава и се хукна още по-силно напред. Радко дръпна силно левия повод, конят кривна от шосето изведнъж — тъй че щеше да обърне без малко колата — и запрепуска лудо по тесния и неравен селски път, който се губеше наблизо, в корията. Колата се мяташе вляво и дясно като пияна.

Гунка се свлече до девера си и подплашена, обви ръцете си около шията му. Той напъна последни сили, дръпна поводите, конят се

изправи на двата си крака, изпрухтя и се спря в гъстия дъбак.

— Изплаши ли се? — попита я Радко, като завърза поводите за предното колело и леко я прихвана през кръста.

— Не! Мъничко само.

— Ами сега какво да правим?

— Нищо. Нека постоим тъй!... Нека постоим! Я колко е хубаво тук!... — И като го притисна още по-силно, склони глава на гърдите му.

Далеч горе от могилите се понесе гласът на полския пъдар:

— Из пътя, из пътяааа! Къде си тръгнал направо из чуждите имоти?...

Но те го не чуха.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.